U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Josefa Baxy, soudkyně JUDr. Lenky Kaniové a soudce JUDr. Ivo Pospíšila v právní věci žalobce: **H. H. D.**, zast. JUDr. Irenou Slavíkovou, advokátkou se sídlem Wenzigova 5, Praha 2, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, proti rozhodnutí žalovaného ze dne 6. 11. 2018, č. j. OAM-544/ZA-ZA11-HA10-2018, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Městského soudu v Praze ze dne 20. 7. 2021, č. j. 13 Az 73/20218-39,

takto:

I. Kasační stížnost **se odmítá** pro nepřijatelnost.

II. Žalobce **nemá právo** na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

III. Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

I. Vymezení věci a dosavadní průběh řízení

[1] Žalovaný rozhodnutím ze dne 6. 11. 2018 neudělil žalobci mezinárodní ochranu podle § 12, § 13, § 14, § 14a a § 14b zákona č. 325/1999 Sb., o azylu.

[2] Proti tomuto rozhodnutí podal žalobce žalobu, kterou Městský soud v Praze v záhlaví označeným rozsudkem zamítl.

[3] Městský soud shledal, že žalovaný se zabýval skutečnostmi, jež v průběhu správního řízení vyšly najevo, jakož i tvrzeními žalobce. Žalobce jasně deklaroval, že se do země původu nechce vrátit kvůli svému dluhu. Ekonomické potíže v zemi původu však nemohou být důvodem pro udělení mezinárodní ochrany. Případ žalobce není nijak odlišný od situace, kdy by dlužil peníze jakýkoliv jiný občan Vietnamu, a není důvodem pro udělení žádné z forem mezinárodní ochrany. Městský soud rovněž poukázal

na skutečnost, že žalobce tuto žádost podal až v situaci, kdy přišel o pobytové oprávnění v důsledku páchání opakované trestné činnosti na území České republiky.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Žalobce („stěžovatel“) napadl rozsudek městského soudu kasační stížností z důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní („s. ř. s.“), a domáhá se jeho zrušení.

[5] Stěžovatel kasační stížnost považuje za přijatelnou, přesah vlastních zájmů spatřuje ve své osobní a rodinné situaci, která mu bez významného nebezpečí neumožňuje návrat do země původu. Obává se o život a své zdraví za současné covidové celosvětové krize, neboť ve Vietnamu chybí základní lékařská péče o covidem postižené pacienty, nejsou zde testy a ani neprobíhá pro nedostatek vakcín očkování, a stěžovatel z hlediska věku již patří do rizikové skupiny občanů. Vzhledem k jeho předchozímu opakovanému odsouzení za trestnou činnost mu nikdy nebude povoleno se do ČR vrátit k rodině syna a partnerky, se kterou má dlouhodobý vztah a která má v ČR povolen trvalý pobyt. Tyto skutečnosti měly být zohledněny v úvahách soudu o možnosti udělení humanitárního azylu. Podle stěžovatele nebylo přihlédnuto ke všem aspektům této možnosti. Jako důvod žádosti o mezinárodní ochranu uvedl jednak svůj věk a jednak skutečnost, že v domovské zemi má vysoký dluh z roku 2009 z neúspěšného podnikání, který narostl v přepočtu do částky 50 milionů Kč. Má obavy o svoje zdraví a život, které ohrožují jeho věřitelé, a je přesvědčen, že by jej státní orgány neuchránily od závažné újmy. I kdyby se přestěhoval do jiné části státu, věřitelé by jej našli i tam. S ohledem na korupční jednání je se domnívá, že by s věřiteli spolupracovaly i orgány policie, místo toho, aby jej ochraňovaly. V jeho nepřítomnosti byla terčem vydírání věřitelů jeho matka, pokud by se vrátil, byl by předmětem útoku on.

[6] Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvedl, že ji považuje za nedůvodnou a souhlasí se závěry městského soudu. Odkázal na své rozhodnutí, obsah správního spisu a odůvodnění rozsudku městského soudu. Jde-li o neudělení humanitárního azylu, žalovaný má za to, že se zcela dostatečně vypořádal s tím, zda byly splněny podmínky pro jeho udělení. Stěžovatel má v České republice pouze syna, kterému bylo ukončeno povolení k pobytu a stanovena lhůta k vycestování, a další členové jeho nejbližší rodiny žijí v zemi původu. Kasační stížnost žalovaný navrhuje odmítnout pro nepřijatelnost, případně zamítnout.

III. Posouzení věci Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud při posuzování kasační stížnosti nejprve hodnotil, zda jsou splněny podmínky řízení. Kasační stížnost je přípustná a podaná oprávněnou osobou, zastoupenou advokátem. Jedná se však o věc, v níž před městským soudem rozhodoval specializovaný samosoudce, a proto se Nejvyšší správní soud podle § 104a s. ř. s. zabýval otázkou, zda kasační stížnost svým významem podstatně přesahuje zájmy stěžovatele. Není-li tomu tak, Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítne jako nepřijatelnou. Institut nepřijatelnosti a jeho dopady do soudního řízení správního kasační soud podrobně

vyložil již v usnesení ze dne 26. 4. 2006, č. j. 1 Azs 13/2006 - 39, č. 933/2006 Sb. NSS., ve kterém vymezil typové situace, v nichž je kasační stížnost přijatelná. O přijatelnou kasační stížnost se dle tohoto rozhodnutí může jednat v následujících typových případech: (1) kasační stížnost se dotýká právních otázek, které dosud nebyly vůbec či nebyly plně řešeny judikaturou Nejvyššího správního soudu; (2) kasační stížnost se týká právních otázek, které jsou dosavadní judikaturou řešeny rozdílně; (3) kasační stížnost bude přijatelná pro potřebu učinit judikaturní odklon; (4) pokud by bylo v napadeném rozhodnutí městského soudu shledáno zásadní pochybení, které mohlo mít dopad do hmotněprávního postavení stěžovatele.

[8] Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že v případě stěžovatele podmínky přijatelnosti kasační stížnosti splněny nejsou. Sám stěžovatel spatřuje přijatelnost kasační stížnosti ve své osobní a rodinné situaci, která mu bez významného nebezpečí neumožňuje návrat do země původu, jakož i v nedostatečném posouzení možnosti udělení humanitárního azylu. Kasační soud však žádné pochybení městského soudu, zvláště má-li být zásadní, neshledal a nenalezl ani jiné důvody pro přijatelnost kasační stížnosti. K nenaplnění předpokladů pro udělení azylu podle § 12 písm. a) a b) zákona o azylu se městský soud vyjádřil v odst. 18 a násl. napadeného rozsudku, v němž se jednak přiklonil k závěrům žalovaného (ke správnosti takového postupu viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 27. 7. 2007, č. j. 8 Afs 75/2005 - 130) a nad jejich rámec doplnil i svoje vlastní úvahy, jimiž správnost závěrů žalovaného potvrdil. Neopomněl se vyjádřit ani k možnostem udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu (viz odst. 21 a 22 napadeného rozsudku) a pojednal také o důvodech pro neudělení doplňkové ochrany podle § 14a zákona o azylu (viz odst. 23 napadeného rozsudku).

[9] Stěžovatel založil žádost o mezinárodní ochranu na svých obavách z pronásledování ze strany soukromých osob (věřitelů). K otázce pronásledování nestátními aktéry a požadavkům účinnosti ochrany v zemi původu však již existuje početná judikatura kasačního soudu, s níž je napadený rozsudek v souladu (viz např. rozsudky ze dne 31. 10. 2003, č. j. 4 Azs 23/2003 - 65, ze dne 18. 12. 2003, č. j. 3 Azs 48/2008 - 57, ze dne 24. 11. 2016, č. j. 5 Azs 251/2016 - 19, nebo ze dne 15. 2. 2017, č. j. 1 Azs 312/2016 - 31 a další). Podle ní musí u soukromých osob jako původců pronásledování nebo vážné újmy přistoupit k samotnému pronásledování také záměrná nečinnost státních orgánů či jejich neschopnost poskytovat ochranu před původci pronásledování (viz rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 12. 2005, č. j. 6 Azs 479/2004 - 41, ze dne 14. 6. 2007, č. j. 9 Azs 49/2007 - 68, nebo ze dne 31. 10. 2008, č. j. 5 Azs 50/2008 - 62).

[10] Vyhrožování ze strany soukromých osob nelze považovat za pronásledování nebo vážnou újmu ve smyslu zákona o azylu, jestliže ze zpráv, které byly podkladem pro rozhodnutí správního orgánu, vyplývá, že politický systém v zemi původu dává občanům možnost domáhat se ochrany svých práv u státních orgánů, a tyto skutečnosti nebyly v řízení vyvráceny (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 1. 10. 2008, č. j. 4 Azs 38/2003 - 36). Jak uvedl městský soud v projednávané věci, v případě stěžovatele státní orgány neodepřely poskytnutí ochrany. Stěžovatel se nepokusil své problémy řešit v zemi původu a nebylo zjevné, že by státní orgány nebyly schopny a ochotny mu v jeho situaci pomoci (obdobně např. usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 8. 10. 2020, č. j. 10 Azs 229/2020 - 32).

[11] Pokud jde o důvody pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu, zákonodárce zde zvolil kombinaci neurčitého právního pojmu „*případ hodný zvláštního zřetele*“ a následného správního uvážení (viz např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 19. 7. 2004, č. j. 5 Azs 105/2004 - 72, publ. pod č. 375/2004 Sb. NSS, nebo rozsudek ze dne 28. 1. 2015, č. j. 1 Azs 200/2014 - 27, publ. pod č. 3200/2015 Sb. NSS). Na jeho udělení není právní nárok. Správní soudy přezkoumávají v souladu s § 78 odst. 1 druhou větou s. ř. s. posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu žalovaným pouze z toho hlediska, zda žalovaný nepřekročil meze svého správního uvážení či zda jej nezneužil (srov. rozsudek zdejšího soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 - 48), nemohou však jeho uvážení bez dalšího nahradit vlastní úvahou. Smysl humanitárního azylu spočívá v tom, že žalovaný má možnost poskytnout azyl i v situacích, na něž důvody uvedené v § 12 a § 13 zákona o azylu nedopadají. Může tak reagovat na takové situace, které v době přijímání zákona o azylu nebyly jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu předvídatelné a v nichž by bylo přesto nehumánní azyl neposkytnout (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 - 55). Městský soud považoval hodnocení učiněné žalovaným za dostatečné. Současně uvedl, že stěžovatel v České republice má pouze syna, kterému bylo ukončeno povolení k pobytu a stanovena lhůta k vycestování a další členové jeho nejbližší rodiny žijí v zemi původu, nebyl tak naplněn neurčitý právní pojem „v případě hodném zvláštního zřetele“, aby mohl být otevřen prostor pro správní uvážen žalovaného, zda humanitární azyl udělit, či nikoliv. Nejvyšší správní soud žádné pochybení, které by bylo způsobilé založit přijatelnost kasační stížnosti, v odůvodnění městského soudu neshledal.

[12] Ustálená a vnitřně jednotná judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a tento soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost odmítl jako nepřijatelnou podle § 104 odst. 1 s. ř. s.

[13] O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle úspěchu ve věci v souladu s § 60 odst. 1 větou první s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Soud o nákladech nerozhodoval podle § 60 odst. 3 s. ř. s., přestože kasační stížnost odmítl, a to s ohledem na závěry usnesení rozšířeného senátu ze dne 25. 3. 2021, č. j. 8 As 287/2020 - 33, č. 4170/2021 Sb. NSS (srov. obdobně usnesení ze dne 16. 6. 2021, č. j. 9 As 83/2021 - 28). Stěžovatel s kasační stížností nebyl úspěšný, proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává, neboť náklady mu nad rozsah jeho běžné úřední činnosti nevznikly.

P o u č e n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 13. ledna 2022

JUDr. Josef Baxa
předseda senátu